

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-11-24
Besvaras senast
2017-12-08

Till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2017/18:224 Ett fungerande växtskydd för jordbruket

Glyfosat är det vanligaste verksamma ämnet i växtskyddsmedel i Sverige och används främst för ogräsbekämpning på jordbruksmark. I Sverige finns i praktiken inga alternativ till glyfosat, varför dess tillåtlighet måste betraktas som avgörande för att över huvud taget kunna bedriva växtodling här.

Ett exempel: Plöjningsfritt jordbruk är en metod som kommit i ropet alltmer, bland annat eftersom den innebär mindre problem med markpackning, mindre maskinkörning (och därmed lägre dieselåtgång), vilket är bra för både ekonomin och miljön samt har en positiv effekt på mullhalten. Metoden är dock omöjlig att tillämpa utan tillgång till glyfosat.

EU:s kemikaliemyndighet (Echa) har i ett utlåtande slagit fast att det saknas tillräckliga vetenskapliga bevis för att klassa glyfosat som cancerframkallande. Även FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) och Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) har i olika rapporter dragit slutsatsen att glyfosat inte är cancerframkallande.

Trots detta röstade Sverige i den pågående EU-processen nej till en förlängning av tillståndet i tio år i den indikativa omröstning som hölls den 25 oktober. Vid den indikativa omröstningen den 9 november om en förlängning i fem år röstade Sverige dock ja. Att Sverige röstat på två diametralt olika sätt, med samma vetenskapliga slutsatser som grund, är mycket märkligt och föga förtroendeingivande.

När jag i samband med den första omröstningen ställde en fråga till miljöministern angående Sveriges ställningstagande fick jag ett svar som bland annat omfattade följande stycke:

”Regeringen anser att det är viktigt att respektera vetenskapliga bedömningar och att följa reglerna. Regeringen anser det också viktigt att ett godkännande kan vinna bred acceptans bland medlemsstater och bland medborgarna. Det är viktigt att vi tar den oro som finns kring miljörisker kopplat till glyfosat på allvar. Samtidigt behöver lantbrukare få tid att ställa om till alternativa metoder.”

Miljöministerns svar är motsägelsefullt. Först skriver statsrådet att det är ”viktigt att respektera vetenskapliga bedömningar”, sedan att det är viktigt att ta

den ”oro som finns” på allvar. Men om oron är obefogad och saknar grund i de vetenskapliga bedömningar som har gjorts av ansvariga myndigheter är det svårt att förstå det beskedet. Människor kan vara oroliga för både det ena och det andra och i stället för att bekräfta och förstärka obefogad oro vore det rimligt att regeringen klargör att oron saknar stöd i de vetenskapliga bedömningar som har gjorts.

Slutligen skriver miljöministern att lantbruket behöver ”få tid att ställa om till alternativa metoder”. Baserat på de vetenskapliga slutsatserna är det svårt att förstå på vilken grund regeringen förordar en sådan omställning.

Svensk växtodling behöver långsiktighet och tydlighet från regering och myndigheter om vilka spelregler som ska gälla framöver. Det är en förutsättning för att målen i livsmedelsstrategin om ökad livsmedelsproduktion ska kunna nås. Regeringens otydlighet i frågan om växtskydd skapar tyvärr stor osäkerhet om förutsättningarna framöver.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Sven-Erik Bucht:

1. Anser statsrådet att det vid växtodling finns några fullgoda alternativ till glyfosat i Sverige i dag?
2. Med vilken grund, i exempelvis vetenskapliga slutsatser, förordar statsrådet och regeringen en omställning till alternativa metoder för det svenska lantbruket – och vilka metoder syftar regeringen på?
3. Hur anser statsrådet att förutsättningarna för en växande svensk livsmedelsproduktion, i enlighet med målen i livsmedelsstrategin, påverkas om glyfosat förbjuds?
4. På vilket sätt är statsrådet beredd att agera för att säkerställa goda förutsättningar, exempelvis avseende ett fungerande växtskydd, för växtodling i Sverige – såväl här och nu som i framtiden?

.....

Jonas Jacobsson Gjörtlér (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders